

การออกแบบโครงการแคนคอมเพล็กซ์เซ็นเตอร์

Kan Complex Center

วีระเชษฐ จันทรพาณิชย์¹ และ ผศ.ดร.ชำนัญ บุญญาพุทธิพงศ์²

1 นักศึกษา คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

2 ผู้ช่วยศาสตราจารย์, คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น

E-mail: Wrachet.ja@kkumail.com

บทคัดย่อ

โครงการออกแบบแคนคอมเพล็กซ์เซ็นเตอร์ (Kan Complex Center) ได้เลือกจังหวัดขอนแก่นเป็นที่ตั้ง เนื่องจากปัจจุบันขอนแก่นมีแนวโน้มของการท่องเที่ยวและธุรกิจที่สูงขึ้น ในขณะที่พื้นที่ในการก่อสร้างอาคารมีราคาที่สูงขึ้น จึงได้มีการเสนอโครงการที่มีการรองรับพื้นที่การทำงาน และโรงแรมที่รองรับทั้งนักท่องเที่ยวและนักธุรกิจที่ได้มาเยี่ยมเยือนขอนแก่น โดยเลือกที่ตั้งที่เข้าถึงได้อย่างสะดวกจากถนนมิตรภาพซึ่งเป็นถนนหลักที่เชื่อมต่อกับจังหวัดอื่นและกิจกรรมในตัวจังหวัด รวมไปถึงใกล้สถานีรถไฟ สะดวกต่อการเดินทางไปยังสนามบินและสถานีรถโดยสาร

ในโครงการออกแบบนี้ได้รวบรวมกิจกรรมที่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ธุรกิจ และกิจกรรมสำหรับชาวขอนแก่นเอง อันได้แก่ โรงแรม ห้างสรรพสินค้า และสำนักงาน เป็นต้น รูปแบบอาคารได้แรงบันดาลใจจากการมองเห็นถึงอนาคตของจังหวัดขอนแก่น สื่อถึงความก้าวหน้าทันสมัย รองรับความเจริญที่จะเกิดขึ้นในจังหวัดขอนแก่น นอกจากรูปแบบอาคารจะสื่อถึงแคนอันเป็นเครื่องดนตรีอีสานแล้ว ยังได้วางแนวความคิดในการออกแบบที่คำนึงถึงการอนุรักษ์พลังงานและสิ่งแวดล้อมด้วย ผลสรุปการออกแบบโครงการนี้เป็นแนวทางในการออกแบบสถาปัตยกรรมที่มีผสมผสานประโยชน์ใช้สอยที่แตกต่างกันให้เชื่อมโยงต่อกัน และเป็นอาคารที่โดดเด่นบนที่ตั้งที่สามารถประชาสัมพันธ์โครงการด้วยรูปแบบสถาปัตยกรรมเองได้เป็นอย่างดี

คำสำคัญ : สำนักงาน ห้างสรรพสินค้า โรงแรม อาคารสหประโยชน์

1. ความเป็นมา

ปัจจุบันมีการผลักดันให้เมืองขอนแก่นเป็นเมืองแห่งอนาคตอย่างต่อเนื่อง จังหวัดขอนแก่นนั้นมียุทธศาสตร์ในการจัดการท่องเที่ยว ประชุม สัมมนา และจัดนิทรรศการเป็นอย่างดี จึงถูกผลักดันให้เป็น MICE City ของประเทศและภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ดังจะเห็นได้ว่า อโกด้าแพลตฟอร์มดิจิทัลด้านการท่องเที่ยวระดับโลก ที่จัดอันดับให้ขอนแก่นเป็น 1 ใน 10 เมืองจุดหมายปลายทางการท่องเที่ยวที่คุ้มค่าที่สุดในภูมิภาคเอเชียและแปซิฟิก (ไทยรัฐออนไลน์, 2566) อีกทั้งขอนแก่นมีการเติบโตและมีศักยภาพในอนาคต (แบรนดเฮอร์ออนไลน์, 2567) ด้านสถาปัตยกรรมก็เช่นกัน จะเห็นได้ว่ามีโครงการพัฒนาเมือง, ย่านและชุมชน ของเมืองขอนแก่นอยู่เสมอ ส่งผลให้เกิดโครงการออกแบบที่รองรับการคิดถึงอนาคตจึงเป็นเรื่องจำเป็น และการอยู่ในเมืองที่มีประชากรหนาแน่นแล้วพื้นที่จึงมีจำกัดและต้องใช้อย่างมีประสิทธิภาพมากที่สุดการที่มีโครงการเป็นศูนย์กลางของการเป็นที่พักของนักท่องเที่ยว และนักธุรกิจ อีกทั้งมีพื้นที่กิจกรรม คาเฟ่ขนาดใหญ่ที่ครบครันในจุดเดียวทำให้คุณภาพของชีวิตดีขึ้นของผู้มาเยี่ยมเยือนและประชากรของขอนแก่นเอง

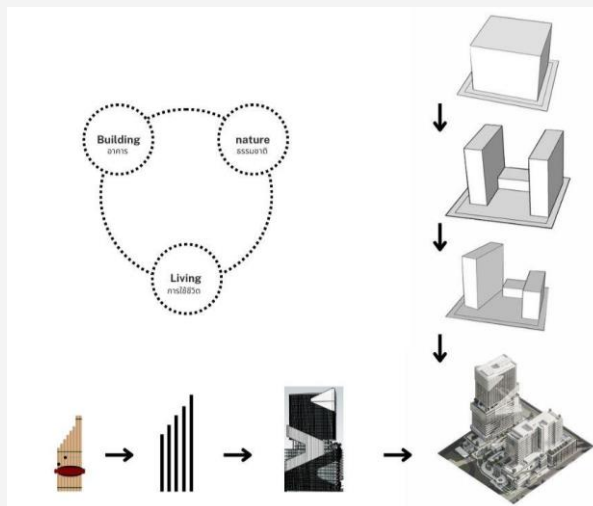
จากการวิเคราะห์พื้นที่ในจังหวัดขอนแก่น ได้เลือกบริเวณถนนมิตรภาพติดโรงเหล้ามิตรภาพ (ภาพที่ 1) ซึ่งเป็นบริเวณที่มีเส้นทางการสัญจรและการเข้าถึงโครงการได้อย่างสะดวกสบาย ทั้งทางรถไฟ สนามบิน และรถประจำทางต่างๆ จึงเหมาะที่จะนำเสนอโครงการ แคนคอมเพล็กซ์เซ็นเตอร์ (Kan Complex Center) ที่สามารถรองรับนักลงทุนธุรกิจเข้ามาในโครงการและรองรับนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในเมืองขอนแก่น

ภาพที่ 1 ผังบริเวณที่ตั้งโครงการ

2. แนวความคิดในการออกแบบ

ในการออกแบบได้แนวความคิดรูปทรงอาคารที่มาจากแคน เครื่องดนตรีอีสาน ซึ่งเป็นอัตลักษณ์หนึ่งของขอนแก่น รวมไปถึงการพัฒนาารูปทรงอาคาร จากการแยกประโยชน์ใช้สอยอาคาร และการหันส่วนอาคารสูงเพื่อให้เกิดความเป็นส่วนตัว ดังภาพที่ 2

ภาพที่ 2 แนวความคิดการพัฒนาารูปทรงอาคาร

นอกจากนี้โครงการนี้ยังเป็นการออกแบบอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม (ภาพที่ 3) ดังนี้

2.1 การสร้างพื้นที่สีเขียวและสร้างบรรยากาศที่ร่มรื่น เช่น การปลูกต้นไม้ภายในโครงการเพิ่มพื้นที่สาธารณะที่เป็นสีเขียวลดความร้อนพื้นที่รอบอาคาร

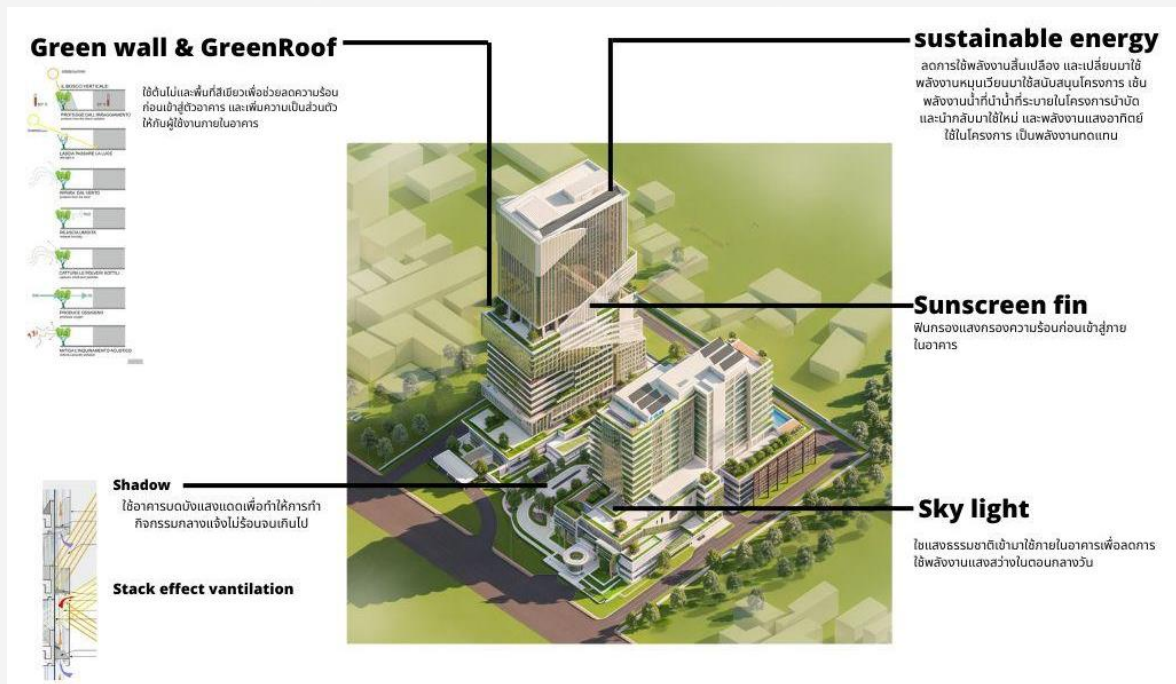
2.2 การลดความร้อนภายในอาคารโดยการหันทิศทางอาคารให้เหมาะสม

2.3 การสร้างพลังงานที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมมากขึ้น เช่น พลังงานแสงอาทิตย์

2.4 การใช้แผงกันแดดเพื่อช่วยกรองแสงจากภายนอกเข้าสู่ ภายใน และการใช้ฉนวนอาคาร

2.5 การลดการใช้พลังงานในแสงสว่าง โดยการใช้แสงธรรมชาติ (Day-Lighting) ในตอนกลางวันสำหรับแสงสว่างพื้นที่ภายในอาคารบางส่วน

2.6 การลดความร้อนให้แก่ตัวอาคาร โดยมีการปลูกพืชเพื่อเป็นตัวช่วยในการลดความร้อนให้แก่อาคาร ในลักษณะ Green Walls และ Green Roofs (มูลนิธิสืบนาคะเสถียร, 2567)

ภาพที่ 3 แนวความคิดด้านพลังงานและสิ่งแวดล้อม

3. กรณีศึกษา

3.1 Gandom Office Building (ภาพที่ 4)

สถาปนิก : Olgooco

ที่ตั้ง : เดहरาน ประเทศอิหร่าน

เป็นการออกแบบอาคารสำนักงานใหม่ประกอบด้วย ส่วนสำนักงานทั่วไป สำนักงานของผู้จัดการระดับสูง ห้องโถงสำหรับการทำงานเป็นทีม และห้องประชุม มีพื้นที่เชิงพาณิชย์ พื้นที่ทางวัฒนธรรมที่หลากหลาย เพื่อให้ชั้นล่างสามารถเชื่อมต่อกับชุมชนและเมืองได้ ในด้านการประหยัดพลังงาน เปลือกอาคารด้านทิศใต้และทิศตะวันตกออกแบบให้เป็นกึ่งโปร่ง (Semitransparent) เพื่อกันความร้อนให้พื้นที่ภายในอาคาร (archello, 2567)

ภาพที่ 4 Gandom Office Building

ที่มา : <https://www.archdaily.com/933554/gandom-office-building-mehran-khoshroo-olgooco>

3.2 Sky Green (ภาพที่ 5)

สถาปนิก : WOHA

ที่ตั้ง : Taichung, Taiwan

โครงการ Sky Green เป็นอาคาร Mixed-use ที่ตั้งอยู่ในใจกลางเมือง Taichung ประกอบด้วยอาคารพักอาศัยสูง 26 ชั้น สองอาคาร โดยชั้นที่พักอาศัยจะเริ่มจากชั้นที่ 4 ส่วนชั้นล่างเป็นพื้นที่เช่า ที่เชื่อมต่อกับพื้นที่ภายนอกอาคารและถนน โดยชั้นล่างนี้เป็นผนังกระจกสะท้อนถึงความเป็นร้านค้าและสอดคล้องกับความทันสมัยของเมือง

ส่วนชั้นที่พักอาศัยที่สูงขึ้นไป เป็นบรรยากาศของภูมิทัศน์สีเขียว โดยเหนือชั้นที่มีร้านค้าให้เช่าจะเป็นพื้นที่เล่นนาการของผู้ที่พักในอาคาร ผนังอาคารส่วนที่พักอาศัยจะมีระเบียงปลูกต้นไม้ มีแผงไม้เลื้อย กลายเป็นภาพลักษณ์ของส่วนที่พักอาศัย การดึงผนังอาคารเข้าไปเป็นการลดการรับแดดโดยตรง ควบคู่กับต้นไม้บนอาคารที่ทำหน้าที่กันความร้อนจากแสงอาทิตย์ได้เป็นอย่างดี (archdaily, 2567)

ภาพที่ 5 Sky Green, Taichung, Taiwan

ที่มา : <https://www.archdaily.com/930892/sky-green-residential-and-retail-tower-woha>

3.3 PARKROYAL on Pickering

สถาปนิก : WOHA

ที่ตั้ง : Singapore

แม้จะเป็นประเทศขนาดเล็กแต่เรื่องการส่งเสริมพื้นที่สีเขียวของเมืองกลับเป็นเรื่องที่ไม่เล็กตามสำหรับประเทศสิงคโปร์กับโครงการ PARKROYAL on Pickering ได้รับการออกแบบให้เป็นโรงแรมที่มีพื้นที่สีเขียวขนาดใหญ่ที่ประดับด้วยพืชเมืองร้อนหลากหลายชนิดไล่ระดับตั้งแต่ชั้นล่างขึ้นไปชั้นบนทำให้พื้นที่สีเขียวของอาคารกลายเป็นส่วนหนึ่งของพื้นที่สาธารณะได้อย่างกลมกลืน และแบ่งระยะทุกๆ 4 ชั้นบริเวณชั้นของห้องพัก โดยลดหลั่นให้มีลักษณะคล้าย Contour เพื่อสร้างมุมมองที่หลากหลาย อีกทั้งแขกที่มาพักยังสามารถมองเห็นสวนสีเขียวสวยงามได้อย่างใกล้ชิดอีกด้วย (VisitSingapore, 2567)

ภาพที่ 6 PARKROYAL on Pickering

ที่มา : <https://iamarchitect.sg/project/parkroyal-on-pickering/>

4. ผลการศึกษา

โครงการแคนคอมเพล็กซ์เซ็นเตอร์ (Kan Complex Center) มีการออกแบบรูปทรงอาคารที่เป็นแกนสัญลักษณ์ของขอนแก่น เป็นอาคารขนาดใหญ่พิเศษโดยมีการแบ่งประโยชน์ใช้สอยการใช้งานเป็น 3 ส่วนคือส่วนสำนักงานให้เช่า ส่วนร้านค้า และส่วนโรงแรม การวางโซนนิ่งเน้นให้แต่ละประโยชน์ใช้สอยมีการใช้งานที่มีความเป็นส่วนตัว แต่มีพื้นที่กิจกรรมต่างๆ เป็นตัวเชื่อมประโยชน์ใช้สอยแต่ละอย่างได้ เพื่อมาทำกิจกรรมด้วยกัน โดยมีการแทรกพื้นที่สีเขียวเข้าไปในทุกส่วนเพื่อลดความร้อนก่อนเข้าสู่ภายในอาคาร และทำให้พื้นที่ใช้งานภายในอาคารมีความร่มรื่น ได้บรรยากาศของความเป็นสีเขียวเพื่อลดความรู้สึกของการทำงานและพักอาศัยบนอาคารสูงในพื้นที่เมือง

ผลการศึกษาออกแบบโครงการแคนคอมเพล็กซ์เซ็นเตอร์ (Kan Complex Center) มีดังภาพที่ 7-21

ภาพที่ 7 ผังบริเวณโครงการ

ภาพที่ 8 ทักษะภาพโครงการ

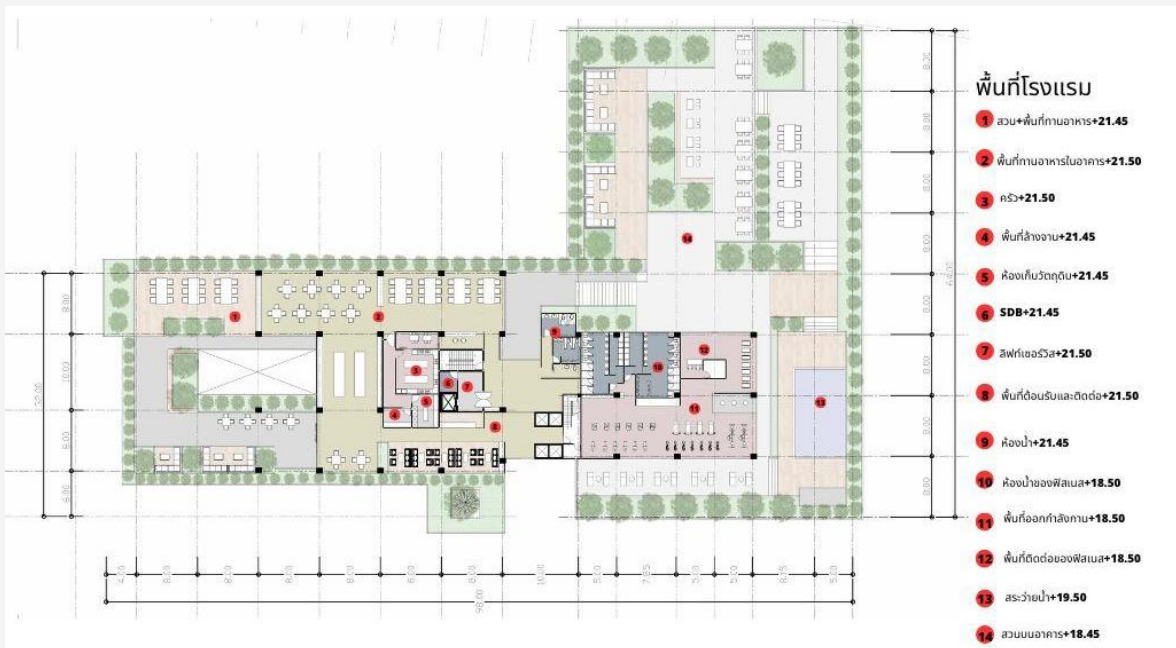
ภาพที่ 9 ผังพื้นที่ 1

ภาพที่ 10 ผังพื้นที่ 2

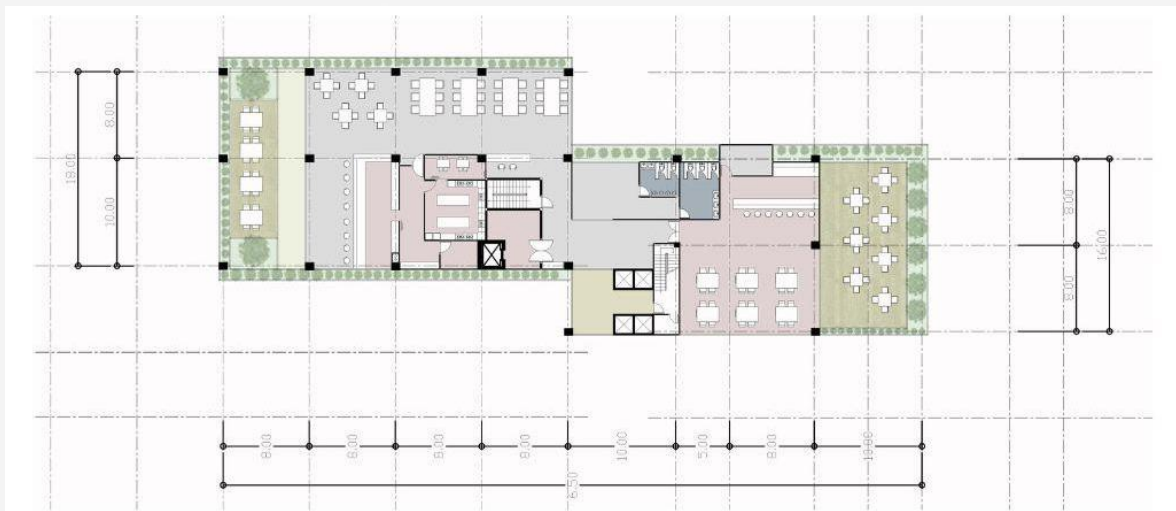
ภาพที่ 11 ผังพื้นที่ชั้นที่ 3

ภาพที่ 12 ผังพื้นที่ชั้นที่ 6

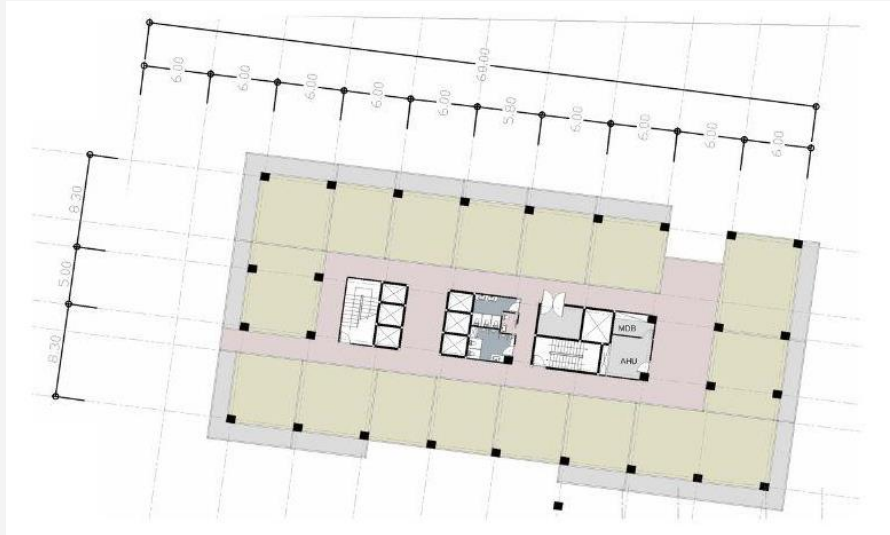
ภาพที่ 13 ผังพื้นโรงแรมชั้นที่ 7-16

ภาพที่ 14 ผังพื้นโรงแรมชั้นที่ 17

ภาพที่ 15 ผังพื้นสำนักงานชั้นที่ 4

ภาพที่ 16 ผังพื้นออฟฟิศชั้นที่ 5-17

ภาพที่ 17 รูปด้านทิศตะวันตก

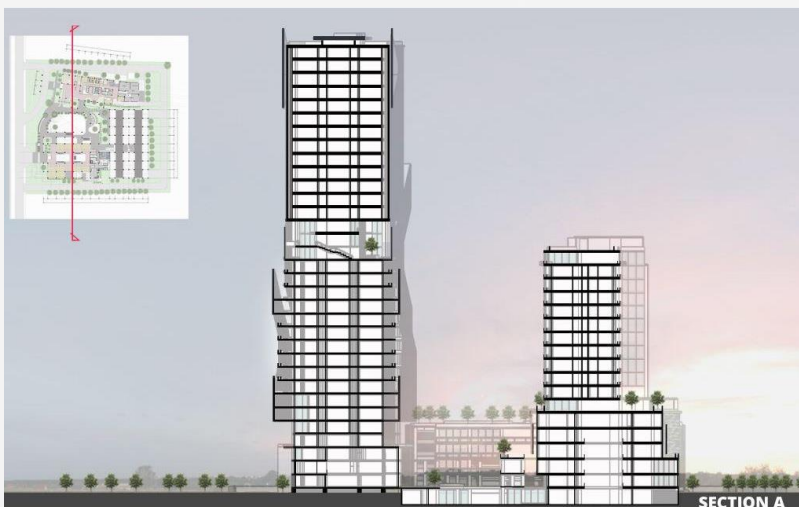
ภาพที่ 18 รูปด้านทิศใต้

ภาพที่ 19 รูปด้านทิศตะวันตก

ภาพที่ 20 รูปด้านทิศเหนือ

ภาพที่ 21 รูปตัด A

5. สรุปผลการศึกษาออกแบบ

5.1 สรุปผลการออกแบบ

สรุปผลการออกแบบจากการวิเคราะห์ข้อมูลจนถึงแบบร่างครั้งที่หนึ่งสรุปได้ว่าเป็นการออกแบบอาคาร Mixed Use ให้เป็นศูนย์กลางธุรกิจที่หลากหลายที่รองรับนักธุรกิจและนักท่องเที่ยวที่เข้ามาในขอนแก่น นับเป็นอาคารขนาดใหญ่พิเศษที่มีความสูงทั้งหมดสามสิบสี่ชั้นประกอบไปด้วยประโยชน์ใช้สอยหลัก เช่น พื้นที่สำนักงานเช่า พื้นที่โรงแรม พื้นที่ร้านค้า ร้านอาหาร อาคารจอดรถ และพื้นที่กิจกรรมที่หลากหลาย ได้แยกประโยชน์ใช้สอยหลักสำนักงานและโรงแรมออกจากกันเป็นสองทาวเวอร์ ในขณะที่ส่วนร้านค้าจะจัดวางไว้ที่ชั้นล่างของส่วนโรงแรมเป็นหลัก อย่างไรก็ตามทั้งสองส่วน และอาคารจอดรถสามารถเชื่อมหากันได้ในชั้นล่าง ที่มีความสามารถสูงกว่าชั้นบน แนวความคิดด้านอาคารที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมสามารถสัมผัสได้จากความร่วมมือของต้นไม้และไม่เลี้ยงทั้งพื้นที่ในและนอกอาคาร ประกอบกับลักษณะเปลือกอาคารที่ออกแบบให้เป็นส่วนป้องกันความร้อนเข้าสู่อาคาร เป็นต้น

5.2 ข้อเสนอแนะการออกแบบ

5.2.1 ข้อเสนอแนะครั้งที่หนึ่ง

จากการตรวจแบบครั้งที่หนึ่งได้ข้อเสนอแนะที่สรุปได้ว่าให้มีการปรับเปลี่ยนประโยชน์ใช้สอยและพื้นที่ใช้งานที่สอดคล้องกับผู้ใช้งานมากขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะครั้งที่สอง

จากการตรวจแบบครั้งที่สองได้ข้อเสนอแนะที่สรุปได้ว่าให้มีการปรับเปลี่ยนและแก้ไขในส่วนของพื้นที่โรงแรม เพิ่มประโยชน์ใช้สอยในการใช้งานให้ครบ เพราะประโยชน์ใช้สอยบางอย่างในส่วนของโรงแรมยังขาดหายไป

5.2.3 ข้อเสนอแนะครั้งที่สาม

จากการตรวจแบบครั้งที่สามได้ข้อสรุปว่า ควรมีการปรับพื้นที่ของสำนักงานให้มีการจัดการงานระบบภายในใหม่เพื่อให้คุ้มต่อการใช้งานมากขึ้นและการจัดวางภายในได้ง่ายขึ้น

เอกสารอ้างอิง

Archello. 2567. **Gandom building**, สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2567 จาก <https://archello.com/project/gandom-building>

Archdaily. 2567. **Sky Green Residential & Retail Tower**. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2567 จาก <https://www.archdaily.com/930892/sky-green-residential-and-retail-tower-woha>

VisitSingapore. 2567. **Parkroyal on Pickering**. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2567 จาก <https://www.visitsingapore.com/see-do-singapore/architecture/modern/parkroyal-on-pickering/>

มูลนิธิสืบนาคะเสถียร. 2567. **ปลูกต้นไม้บนชั้นดาดฟ้าช่วยลดความร้อนในเมืองได้ 3-4 องศาเซลเซียส**. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2567 จาก <https://www.seub.or.th/bloging/news/global-news/>

ไทยรัฐออนไลน์. 2566. **คนขอนแก่นปลื้มติด 1 ใน 10 จุดหมายปลายทางท่องเที่ยวที่คุ้มค่าของเอเชียแปซิฟิก**. เผยแพร่เมื่อวันที่ 14 เม.ย. 2566 จาก <https://www.thairath.co.th/news/local/northeast/2680178>

แบรนด์เจจออนไลน์. 2567. **ศักยภาพเมืองขอนแก่น ชุมทรัพย์ด้านการท่องเที่ยวและเมืองแห่ง MICE City**. สืบค้นเมื่อ 9 มีนาคม 2567 จาก <https://brandage.com/article/7790>